

ለክቡር ዶ/ር ደሳለኝ አምባው

የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት ዋና ዳይሬክተር

አዲስ አበባ

ጉዳዩ፡- የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት
ይመለከታል፤

በርዕሱ የተጠቀሰውን መ/ቤት የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ የአዲት ውጤትና አስተያየት የያዘ 6 ገጽ የአዲት ሪፖርት እና 12 ገጽ የሂሳብ ሪፖርቶች በድምሩ 18 ገጽ ከዚህ ደብዳቤ ጋር አያይዘን የላክን መሆኑን እንገልጻለን፡፡

ከማክበር ሰላምታ ጋር!

ስንታየሁ ደበበ

የንግድና አስተዳደር መስሪያ ቤቶች

የአዲት ሥራ አስኪያጅ

በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር
የውጭ ጉዳይ አንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት

መጋቢት 2015 ዓ.ም
አዲስ አበባ

በውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር

የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ሪፖርት

የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፣ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን አዲት አድርገናል፡፡

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት ሥራ አመራር ሲሆን፣ የሂሳብ ሪፖርቶችን አዲት በማድረግ መያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና አዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው፡፡

አዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና አዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የአዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና አዲተርን የአዲት ሥልት በመከተል ነው፡፡ እነዚህን የአዲት ደረጃዎች መከተል አዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የአዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል፡፡

አዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር አዲት በማድረግ ነው፡፡

የሚከተሉት የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት የተዘጋጁ የሂሳብ መግለጫዎች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፣
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፣
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፣

ከዚህ የአዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል፡፡

የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት የ2014 የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፣ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፣

የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፣ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

1. በፌዴራል መንግሥት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ማንኛውም ክፍያ ከመፈጸሙ በፊት፡-

☞ ዕቃው እንዲገዛ ወይም አገልግሎቱ እንዲሰጥ ትዕዛዝ የተሰጠበት ማስረጃ መኖሩ፤

☞ ዕቃው ወይም አገልግሎቱ በትክክል ለመቅረቡ ወይም ለመሰጠቱ መረጋገጥ ያለበት ለመሆኑ፤

በመመሪያው ላይ ተመልክቷል፡፡

ስለሆነም ኢንስቲትዩቱ በመመሪያው መሰረት መፈጸሙን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ በቀን 14/10/2014ዓ.ም በኢንቮይስ ቁጥር 00003899 ለኢንስቲትዩቱ ከፍተኛ እና ዳይሬክተሮች የአመራር ስልጠና ብር 148,404.00 ቅድመ ክፍያ በተሰብሳቢ መመዝገብ ሲገባው አገልግሎቱ ሳይሰጥ በወጪ የሂሳብ መደብ 2251101 የተመዘገበ መሆኑ ታውቋል፡፡

በመሆኑም ከላይ ከተራ ቁጥር 1 ከተገለጸው ምክንያት በስተቀር በእኛ አስተያየት የውጭ ጉዳይ ኢንስቲትዩት ከሐምሌ 1 ቀን 2013 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2014 ዓ.ም ድረስ ያሉት የሂሳብ ሪፖርቶች የተሰበሰበውን ገቢ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ፡፡

ምንም እንኳን ከላይ የተሰጠውን የአዲት አስተያየት የማይቀይረው ቢሆንም፣ ቀጥሎ የተመለከቱት ጉዳዮች ትኩረት ሊሰጣቸው፣ እርምጃ ሊወሰድባቸው እና ለወደፊቱም ጥንቃቄ ሊደረግባቸው ይገባል፡፡

I. ሀጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

1. ሰኔ 2002 ዓ.ም የወጣውን የእቃና የአገልግሎት ግዥ አንዳንድ አንቀጾችን ለማሻሻል ታህሳስ 14 ቀን 2008 ዓ.ም በቁጥር ሕ/አ/2/59 የወጣውን መመሪያ የግዥ ጣሪያውን በተመለከተ እንደገና መስከረም 2014 ዓ.ም በተሻሻለው መመሪያ መሰረት ከብር 400,000.00 በላይ እስከ ብር 3,000,000.00 ድረስ የሚፈጸሙ አገልግሎቶች በውስን ጨረታ ግዥ መፈጸማቸውን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ ኢንስቲትዩቱ በተለያዩ ጊዜያት በብር 891,948.34 የፈጸማቸውን የተለያዩ የመስተንግዶ የአገልግሎት ግዥዎች በውስን ጨረታ ግዥ መፈጸም ሲገባው በዋጋ ማወዳደሪያ ግዥ የፈጸመ መሆኑ፤

2. የፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶችን የሚመሩ ዋና ዳይሬክተሮች እና ምክትል ዳይሬክተሮች የሚያገኙትን ጥቅማ ጥቅሞች አሰጣጥ በተመለከተ ከሚኒስትሮች ምክር ቤት ሚያዝያ 16 ቀን 2004 ዓ.ም በቁጥር መ30-899/4 በተላለፈው መመሪያ መሰረት ዋና ዳይሬክተሮች እና ምክትል ዳይሬክተሮች እንዲሁም ቤተሰቦች በጦር ኃይሎች ሆስፒታል የነጻ ህክምና አገልግሎት ማግኘት እንደሚችሉ ለዚሁም ከወር ደመወዘቸው ላይ 1% የህክምና መቀነስ እንዳለበት ያመለክታል። ይሁን እንጂ ከኢንስቲትዩቱ ከቀድሞው ዋና እና ምክትል ዋና ዳይሬክተሮች ከሐምሌ 2013 እስከ ሰኔ 2014 ብር 2,962.32 የህክምና መዋጮ ተቀናሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

3. የፌዴራል መንግስት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ-12 የመንግስት መስሪያ ቤቶች ማንኛውንም ስቶክ ሲቀበሉ ማድረግ ያለባቸው በፌዴል ለ/ የዕቃ ግምጃ ቤት ኃላፊው የዕቃውን ትክክለኛነት ከተሰጠው ትዕዛዝ የዕቃ ዝርዝር (specification) ጋር በማመሳከር ወይም ባለሙያ የሚፈልግ ከሆነም በባለሙያ ስለትክክለኛነቱ ማረጋገጫ ማግኘት እንዳለበት ተገልጿል። በተጨማሪም የፌዴራል መንግስት ገንዘብ ክፍያ መመሪያ ቁጥር 4/2003 ክፍል 2 አንቀጽ 9 ክፍያ ከመፈፀሙ በፊት ሊደረጉ የሚገቡ ጥንቃቄዎች በቁጥር 2/ ዕቃው ወይም አገልግሎቱ በተፈላጊ ባህርያት ዝርዝር (specification) መሰረት መቅረቡን ወይም አገልግሎት መስጠቱን፤ በቁጥር 4/ አስፈላጊ ሲሆን እቃው ወይም አገልግሎቱ በትክክል ለመቅረቡ ወይም ለመሰጠቱ ከሚመለከታቸው ባለሙያዎች የዕቃ ማረጋገጫ መቅረብ እንዳለበት መመሪያው ያዛል።

እንዲሁም በፌዴራል መንግስት የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል 2 የሂሳብ ምዝገባ ክንውን በሚለው ስር የመንግስት መ/ቤቶች ለመንግስት ሂሳብ አያያዝ በተዘረጋው የሂሳብ አያያዝ ዘመናዊ መረጃ ስርዓትን በመከተል የሂሳብ ምዝገባዎችን ማከናወን ያለባቸው ሲሆን ከኤሌክትሮኒክስ ውጭ በሆነ ዘዴ ምዝገባ የሚያከናውኑ መ/ቤቶችም መደበኛውን የሂሳብ ስርዓት በመጠበቅና ተገቢውን መዛግብት በመጠቀም ምዝገባ ማከናወን እንዳለባቸው ያመለክታል። ይሁን እንጂ ኢንስቲትዩቱ በተቀናጀ የሂሳብ አያያዝ ስርዓት ሲስተም (IFMIS- Integrated Financial Management Information System) ትግበራ ገብቶ በመስራት ላይ ያለ ቢሆንም በንብረትና ጠቅላላ አገልግሎት ዳይሬክቶሬት ስር ገቢ የሚደረጉ ንብረቶች ተገዝተው ወደ መስሪያ ቤቱ ገቢ ሲደረጉ በቴክኒክ ኮሚቴ የማይረጋገጡ መሆናቸው እንዲሁም ተገዝተው ገቢ የሚደረጉ እቃዎች

ምዝገባ የሚደረገው በማንዋል በመሆኑ በ2014 በጀት ዓመት ከወሰድናቸው ናሙና ውስጥ በአጠቃላይ ድምር ብር 4,496,485.40 የተፈፀመ መሆኑ፤

4. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ፤ በመመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ደግሞ ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያሳያል፡፡ ይሁንና በኢንስቲትዩቱ ተሰብሳቢ ሂሳቦች በደንቡና በመመሪያው መሰረት በወቅቱ እንዲወራረዱ ተገቢው ክትትል ባለመደረጉ ምክንያት በተለያዩ የተሰብሳቢ የሂሳብ ኮዶች (መደቦች)፡-

1. ከአንድ ወር እስከ አንድ ዓመት ድረስ የቆየ ብር 3,343,743.94፤

2. ከአንድ ዓመት በላይ እስከ አምስት ዓመት ድረስ የቆየ ብር 34,355.90፤

በድምሩ ብር 3,378,099.84 በደንቡና በመመሪያው መሰረት ሳይወራረድ በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ፤

ታውቋል፡፡

II. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

1. የወጪ ሂሳቦች የሚመዘገቡት የገንዘብ ሚኒስቴር ጥር 1994 ዓ.ም ባወጣው የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መመሪያ መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ መሥሪያ ቤቱ ለመኪና ማስጠገኛ በቀን 19/05/14 በኢንቮይስ 2874 የፈጸመው ብር 7,579.88 ክፍያ በሂሳብ መደብ 2231107/6241 መመዝገብ ሲገባው በሂሳብ መደብ 2241105/6255 የተመዘገበ መሆኑ፤

2. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ በዚህ መሰረት ለኢንስቲትዩቱ በ2014 በጀት ዓመት የተፈቀደው የወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ከ10% በላይ ሥራ ላይ ያልዋለው በየሂሳብ ኮዶች ሲታይ፡-

1. ከመደበኛ በጀት ብር 7,020,838.02፤

2. ከካፒታል በጀት ብር 499,498.99፤

በድምሩ ብር 7,520,337.01 ሥራ ላይ ያልዋለ በጀት መሆኑ፤

II. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

1. የውጭ ግንኙነት ኢንስትትዩት የንብረት አስተዳደር በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሠረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

- የ2014 በጀት ዓመት የቋሚ ዕቃዎች ቆጠራ ተደርጎ ሪፖርት የቀረበ ቢሆንም በቆጠራ የተገኘውና በስቶክ ካርድ ላይ የተመለከተው እቃ ከወጪ ቀሪ ተመዛዝኖ ትክክለኛነቱ የማረጋገጥ መሆኑ ፤
- የስቶክ ካርድ ምዝገባ የማይከናወን መሆኑ፤
- የቋሚ ዕቃ መለያ ቁጥር አልፎ አልፎ ያልተሰጠ መሆኑ፤
- የቋሚ ዕቃዎች መከታተያ መዝገብ የሌለ መሆኑ፤
- በኢንስቲትዩቱ ተቀጥረው ሲያገለግሉ የነበሩት፤

- 1) አቶ ገመቺስ ጉተታ 1ላፕቶፕ፤1ዋይፋይ ራውተር፤
- 2) አቶ መሉኑህ ሞሲሳ 1ላፕቶፕ፤
- 3) አቶ ነገራ ጉደታ 1ላፕቶፕ፤1አይፓድ፤
- 4) አቶ አበራ ገ/ኪዳን 1ላፕቶፕ
- 5) ወ/ሪት ኤልዳና ሱሌይማን 1ላፕቶፕ፤1አይፓድ፤
- 6) ወ/ሪት ከነአን አስናቀ 1ላፕቶፕ፤
- 7) አቶ አበበ አይነቴ 1ላፕ ቶፕ
- 8) አቶ አቡሌ መሀሪ 1ላፕቶፕ፤1አይፓድ፤
- 9) አቶ በእውነቱ ዘውዴ 1ላፕቶፕ፤1አይፓድ፤

ንብረቶቹን ሳያስረክቡ መ/ቤቱን የለቀቁ መሆኑን በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡

2. የፌደራል መንግስት የተሸከርካሪዎች ስምሪት እና የአጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 32/2004 ክፍል አራት አንቀጽ 6 ንዑስ አንቀጽ1 ከሀ-ሰ ስለመንግስት ተሸከርካሪዎች የሂወት ታሪክ ምዝገባ በሚለዉ ስር« የባለቤትነት መታወቂያ ደብተር ቁጥር መዝግቦ መያዝ እንዳለበት

መመሪያው ያዛል፡ ስለሆነም ኢንስቲትዩቱ በመመሪያው መሠረት በስሩ ያሉትን ተሽከርካሪዎች የሚያስተዳድር መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-የሰሌዳ ቁጥር 4 - 32806 እና 4- 32809, የባለቤትነት መታወቂያ ደብተርና (ሊብሬ) የሌላቸው መሆኑ ታውቋል፡፡

3. በፌዴራል መንግሥት የውስጥ ቁጥጥር ደረጃዎች መመሪያ ቁጥር 8/2003 መሰረት የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች የተቋቋሙበትን ዓላማዎች ለማስፈጸም ዕቅዶችና ዝርዝር የዕለት ተዕለት ተግባራት በማከናወን ሂደት የሚከሰቱ ችግሮችንና የተጋላጭነት ደረጃ ለመለየት የውስጥና የውጪ አዲተሮችንና ሌሎች የሚመለከታቸውን ባለሙያዎች በመጠቀም የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ ማካሄድ እንዳለባቸው ተመልክቷል፡፡ ሆኖም ኢንስቲትዩቱ የሥጋት ምንጮች ዳሰሳ፣ የተጋላጭነት ደረጃ መለየት እና የሥጋት ተጋላጭነት ፍተሻ ያላደረገ መሆኑ፤
4. ባለፉት በጀት ዓመታት የሂሳብና የንብረት የአዲት ግኝቶች ላይ በተሰጠው የአዲት አስተያየት መሰረት እርምጃ የተወሰደባቸው መሆኑ ሲጣራ፡

እርምጃ ሊወሰድበት የሚገባ		እርምጃ የተወሰደበት			እርምጃ ያልተወሰደበት		
በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)	በገንዘብ መጠን	በቁጥር	በፐርሰንት (በ%)
2,225,407.84		2,149,005.60		96.5%	76,402.24		3.5%
	3		3	100%			

በአዲት አስተያየቱ መሰረት በገንዘብ ደረጃ ተመላሽ ሊደረግ ከሚገባው የገንዘብ መጠን ውስጥ 96.5% እርምጃ የተወሰደበት ሲሆን 3.5% እርምጃ አልተወሰደበትም፡፡ በቁጥር ደረጃ ከተገለጹት የአሰራር ክፍተቶች ውስጥ 100% ማስተካከያ ተደርጎባቸዋል፡፡ እርምጃ ያልተወሰደባቸው ግኝቶች ዝርዝርም ቀጥሎ ቀርቧል፡፡ ይኸውም፡-

1. ኢንስቲትዩቱ የሚመለከተውን መ/ቤት ሳያስፈቅድ አላግባብ በድምሩ ብር 20,257.01 ወጪ በማድረግ ለተለያዩ ሰራተኞች የትርፍ ሰዓት ክፍያ የፈፀመ መሆኑ፤
2. ለኢንስቲትዩቱ ዋና ዳይሬክተር ላሊበላ ለሄዱበት በቀን ብር 525.00 መከፈል ሲገባው ለበላይ ኃላፊዎች በተፈቀደው የውሎ አበል ብር 690.00 ክፍያ

በመፈፀሙ እንዲሁም አልጋ በደረሰኝ ተወራርዶ እያለ 40% መቀነስ ሲገባው ባለመቀነሱ በአጠቃላይ ብር 4,035 አላግባብ የተከፈለ መሆኑ፤ ኢንሱረትዩቱ ለሰልጣኞች የመመለሻ ቀን የምሳ፤ የአልጋና እራት 90% ቀንሶ መክፍል ሲገባው ሙሉ አበል/100%/በመክፈል ብር 26,656.20 ያለአግባብ ወጪ መሆኑ፤ እንዲሁም ስልጠናውን በስራ አመራር ኢንሱረትዩት የሚሰጥና ወቅቱ በመ/ቤቱ የሚሸፈን ሆኖ ሳለ ለሰልጣኞች አበል በሚል በቀን 30/10/13 ኢንሶይስ ቁጥር 1639 በቀን ብር 200.00 ለ16 ሰልጣኞች የ8 ቀን ብር 25,600.00 በድምሩ ብር 52,256.20 ያለአግባብ ወጪ ሆኖ የተከፈለ መሆኑ፡

3. ህዳር 1999 የወጣው የፌዴራል ከፍተኛ የመንግስት ኃላፊዎች የውጭ አገር ነፃ ህክምና መመሪያ ቁ.5 መሰረት የአገር ውስጥና የውጭ አገር ህክምና እንዲያገኙ የተፈቀደላቸው የመንግስት ሀላፊዎች ከደመወዛቸው 2 % እንዲሁም የሀገር ውስጥ ህክምና ብቻ እንዲያገኙ የተፈቀደላቸው ሀላፊዎች በየወሩ ከደመወዛቸው 1% መዋጮ መክፈል አለባቸው ይላል ፡፡ ይሁን እንጂ ኢንሱረትዩቱ በመመሪያው መሰረት ባለመቀነሱ ብር 3,889.03 ሳይሰበሰብ የቀረ መሆኑ፤

ተገልጾ አስፈላጊው የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ በተደጋጋሚ የኦዲት አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም ተገቢው የማስተካከያ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው ኦዲተር መሥሪያ ቤት
መጋቢት 2015 ዓ.ም